

raad voor cultuur
raad voor cultuur
raad voor cultuur

R.J. Schimmelpennincklaan 3
postbus 61243
2506 AE Den Haag
telefoon +31(0)70 310 66 86
fax +31(0)70 361 47 27
e-mail cultuur@cultuur.nl
www.cultuur.nl

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap
p/a de Algemene Rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

datum: **23 JUNI 2006**
uw kenmerk: C/S&A/06/952
uw brief van: 25-4-2006
ons kenmerk: arc-2006.02959/2

onderwerp: ontwerp-selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein *Industrie- en technologiebeleid* over de periode vanaf 1945 voor de zorgdragers de minister van Algemene Zaken, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Defensie, de minister van Economische Zaken, de minister van Financiën, de minister van Justitie, de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de minister van Verkeer en Waterstaat

Zeer geachte mevrouw Van der Laan,

1. In uw hierboven vermelde brief vraagt u de Raad voor Cultuur advies over de ontwerp-selectielijst voor archiefbescheiden op het beleidsterrein *Industrie- en technologiebeleid* over de periode vanaf 1945, die hierboven genoemde overheidsorganen in hun hoedanigheid van zorgdragers in de zin van de Archiefwet 1995 willen (doen) vaststellen.
In uw brief verzocht u de Raad om binnen acht weken advies uit te brengen. Hij biedt u bij deze zijn bevindingen¹ aan.
De Raad had op het moment van adviseren nog niet de beschikking over de bevindingen van het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis (ING) inzake deze ontwerp-lijst. De Raad zal een aanvullend advies uitbrengen als de bevindingen van het ING daartoe aanleiding geven.

¹ Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad.

2. De Raad heeft de ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 4 en 5 uitgewerkt. De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden in de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies beantwoord.

3. *Toetsing van procedurele aspecten*

§ 3.1. Ontwerp-lijst

Deze ontwerp-lijst is tot stand gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-) overheid, de zogenaamde methode Institutioneel Onderzoek (IO). Aan het ontwerp is een onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport *Innovatie gesubsidieerd. Een institutioneel onderzoek naar het handelen van de overheid op het beleidsterrein industrie- en technologiebeleid, 1945-2001* (PIVOT-rapport 148, Den Haag, 2003, niet gepubliceerd).

§ 3.2. Driehoeksoverleg

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het zogenaamde driehoeksoverleg, waarin, zoals voorgeschreven in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995, ontwerp-selectielijsten tot stand komen. Hieruit is de Raad niet gebleken, dat dit overleg voor alle aanvragende zorgdragers was samengesteld zoals artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 voorschrijft. Voor de zorgdragers de minister van Buitenlandse Zaken en de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ontbreken de namen van de beleidsdeskundigen. De Raad adviseert u die alsnog te doen toevoegen. De Raad constateert dat de vertegenwoordiger van de minister van Economische Zaken in het driehoeksoverleg veel vragen onbeantwoord heeft gelaten, die voor een afgewogen waardering en een adequate beoordeling daarvan wel een antwoord behoeven. De Raad adviseert u in het vervolg geen vaststellingsprocedures af te ronden zolang de in driehoeksoverleg gerezen vragen niet zijn opgehelderd.

§ 3.3. Terinzagelegging

De openbare terinzagelegging, die gelijktijdig met deze adviesprocedure liep, heeft niet geresulteerd in reacties.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van de ontwerp-lijst. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte (§ 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (§ 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (§ 4.3).

§ 4.1. De reikwijdte van de ontwerp-lijst en het driehoeksoverleg

De ontwerp-lijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen over de periode 1945-2001 waarvan de neerslag valt onder de archiefwettelijke zorg van bovengenoemde zorgdragers. In de adviesaanvraag en het verslag van het driehoeksoverleg is echter sprake van geldigheid voor de periode vanaf 1945. De Raad adviseert u om, rekening houdend met de maximale geldigheidsduur van 20 jaar, te spreken over toepasbaarheid van dit selectie-instrument op archiefbescheiden die gevormd zijn of worden in de periode 1945-2026. Voorts merkt hij op dat de ontwerp-lijst handelingen bevat van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu, hoewel deze niet heeft deelgenomen aan de vaststellingsprocedure. De Raad adviseert u bedoelde handelingen uit de lijst te doen verwijderen.

§ 4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en -criteria

Het verslag van het driehoeksoverleg en de ontwerp-selectielijst maken er melding van, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie die niet alleen ziet op de reconstructie van het overheids-handelen op hoofdlijnen, maar ook op de reconstructie van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen.

§ 4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen

De staatssecretaris heeft aangegeven het belangrijk te vinden dat de Raad zich in het kader van zijn adviezen over ontwerp-selectielijsten uitspreekt over de vraag of de juiste, historisch-maatschappelijk relevante, archieven worden bewerkt en overgebracht.² In antwoord op die vraag stelt de Raad dat het beleidsterrein Industrie- en Technologiebeleid van grote betekenis is voor de economische ontwikkeling van Nederland. De ontwerp-lijst, en in aanvulling daarop de historisch-maatschappelijke analyse geven goed weer wat de belangrijke ontwikkelingen en actoren op dit terrein zijn. De historisch-maatschappelijke analyse maakt duidelijk dat de ontwerp-lijst en het daaraan ten grondslag liggende institutioneel onderzoek op punten onvolledig is en verkeerde accenten legt. De Raad onderschrijft de analyse en constateert dat die in het driehoeksoverleg aanleiding heeft gegeven tot een aantal wijzigingen van periodisering en waardering van handelingen. Aan de meer fundamentele kritiek, zoals de constatering dat de ontwerp-lijst ten onrechte een zeer zwaar accent legt op de periode na 1990 en dat een aantal hoofdlijnen en actoren onvoldoende tot hun recht komen, is echter geen gehoor gegeven.

² Brief van de staatssecretaris van OCW aan de Tweede Kamer in het kader van de vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van OCW (VIII) voor het jaar 2005, TK 29 800 VIII, nr. 248, dd. 8 juli 2005, p. 5.

De essentie van de methode institutioneel onderzoek is het waarderen van het handelen op hoofdlijnen. Als de hoofdlijnen niet goed zijn weergegeven kunnen de in de ontwerp-lijst gemaakte afwegingen onjuist zijn. De Raad adviseert u daarom de lijst niet vast te stellen dan nadat de contextbeschrijving is aangepast en de waarderings in dat licht zijn heroverwogen.

De Raad is er van overtuigd dat de ontwerp-lijst in voldoende mate rekening houdt met het administratieve belang en het belang van de recht- en bewijszoekende burgers.

5. *Nadere beoordeling van de ontwerp-lijst*

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst gezien. Deze geeft hem geen aanleiding tot het plaatsen van nadere opmerkingen.

6. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen voor archiefbescheiden die gevormd zijn of worden in de periode 1945-2026 met inachtneming van met name de inhoudelijke opmerkingen die gemaakt zijn in paragraaf 4.3 van dit advies.

Hoogachtend,

Els H. Swaab
Voorzitter

Kees Weeda
Algemeen secretaris